ASOS JOURNAL
The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 11, Sayı: 139, Nisan 2023, s. 376-397

ISSN: 2148-2489 Doi Number: http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.68776

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date *8.03.2023*

Yayımlanma Tarihi / The Publication Date *29.04.2023*

İpek YAYLALI
İstanbul Ticaret Üniversitesi, Muhasebe
yaylaliipek@gmail.com
Orcid: 0000-0001-7171-7752

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİNE UYUM DÜZEYİ ve FİRMA KARLILIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Öz

Küreselleşme ve teknolojik gelişmelerle birlikte birçok işletmeler faaliyetlerini hesap verebilirlik ve şeffaflık kapsamında yürütebilmesi için daha doğru kontrol mekanizmalarına gereksinim duymuştur. Bu gereklilik kurumsal yönetim, kurumsal yönetim ilkelerine ve buna benzer bazı kavramlara olan önemi artırmıştır. Kurumsal yönetim uygulamaları; faaliyetlerde verimliliği, işletmelerin güvenilir bir konumda yer alması ve piyasa güveninin oluşturulması, paydaşların tüm haklarının her alanda korunması gibi yaklaşımları amaçlamakta ve uluslararası boyutlarda daha rahat ve ucuz kaynak finans etme ile süreçlerde daha şeffaf ve hesap verebilirlik içerisinde yer almasını sağlamaktadır. Kurumsal yönetim uygulamaları, işletmelere itibar ve olumlu imaj yaratmakta ve faaliyetlerde verimlilik ve etkinliği artırmaksuretiyle dolaylı olarak da ülke ekonomisine katma değer yaratmaktadır. Bu bağlamda işletmelerin sürekliliği koruması, başarılı olması ve rekabet avantajını koruyabilmeleri açısından kurumsal yönetim uygulamaları büyük önem taşımaktadır. Bu araştırmanın amacı, kurumsal yönetim ilkeleri ile firma karlılığı arasında bir ilişkinin olup olmadığını ölçmeye yöneliktir. Bu amaçla, öncelikle kurumsal yönetim anlayışı, ilkeleri ve önemi üzerinde durulmuştur. İkinci bölümde ise kurumsal yönetim ilkeleri ile firma karlılığı ilişkisi ele alınmıştır.

Anahtar kelimeler: Kurumsal Yönetim, Kurumsal Yönetim İlkeleri, Firma Karlılığı

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE LEVEL OF COMPLIANCE WITH CORPORATE GOVERNANCE PRINCIPLES AND COMPANY PROFITABILITY

Abstract

With globalization and technological developments, many businesses needed more accurate control mechanisms to carry out their activities within the scope of accountability and transparency. This requirement has increased the importance of corporate governance, corporate governance principles and some similar concepts. Corporate management applications: It aims at approaches such as efficiency in activities, ensuring that businesses are in a reliable position and establishing market confidence, protecting all rights of stakeholders in all areas, and ensuring that they take part in processes more transparently and accountably by financing resources more easily and cheaply at international level. Corporate governance practices create reputation and positive image for businesses and indirectly create added value to the country's economy by increasing efficiency and effectiveness in activities. In this context, corporate governance practices are of great importance for businesses to maintain continuity, be successful and maintain their competitive advantage. The aim of this research is to measure whether there is a relationship between corporate governance principles and firm profitability. For this purpose, first, the concept of corporate governance, its principles and importance are emphasized. In the second part, the relationship between corporate governance principles and firm profitability is discussed.

Keywords: Corporate Governance, Corporate Governance Principles, Firm Profitability

Giriş

Kurumsal yönetim kavramı, uygulama ve literatür çalışmalarında ve de gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomilerde sıklıkla gündeme gelen önemli konular arasında yer almaktadır (Akyüz, 2009:54). Dünya genelinde yaşanan finansal skandalların etkileri yok edilmeye çalışılırken tekrarlanmasını önlemek için farklı ülkelerde kurumsal yönetimin daha etkin ve verimli olabilmesi adına iyileştirme çabaları başlamıştır (Çonkar vd., 2011:82).

İşletmelerin sürekliliği ve istihdamı sağlama, yatırımcıları cezbetme, karlılığı koruma gibi etkenler için işletmelerin kesinlikle kurumsal yönetim kapsamında yer almaları ve bu anlayışı benimsemeleri gerekmektedir. Günümüz işletmeler, ekonomik faaliyetlerini devam ettirirken karmaşık işlemlerle de karşı karşıya kalabilmektedirler. Bu tür sorunların doğması rekabet ortamına zemin hazırlamaktadır. İşletmeler bu karmaşık yapı içerisinde sadece ekonomik karlılığa odaklanmamalı, sosyal ve çevresel boyutlarıyla da her alanda diğer işletmelerden farklılığı korumaları önemlidir (Önder, 2017:938). Bu bakımdan, süreçlerin en iyi şekilde yönetilmesinde işletmelerin belli ilke ve kurallar kapsamında hareket etmeleri şarttır. Bu yaklaşım ise kurumsal yönetimin varlığı ile mümkündür.

Kurumsal yönetim anlayışı, işletmelerin uzun süre hayatlarını devam ettirebilmeleri için vazgeçilmez bir unsurdur. Bu anlayışın giderek tüm süreçlerde önem kazanmasının temel nedeni ise tüm paydaşların haklarının eşit muamelede işlem görmeleri ve işletmenin çevresiyle birlikte bir bütün olarak ele alınmasıdır. Ayrıca kurumsal yönetim, iç ve dış paydaşların

süreçlerde fikirlerini gözeterek kötü yönetilen rejimlere karşı bir savunma aracı olması ve ortaya çıkan sorunları çözmek için öneriler geliştirmeyi hedeflemesidir (Kaygusuzoğlu ve Şaşa, 2015:969). Bu açıdan kurumsal yönetim, uygulamalar arasında önemli bir yer edinmektedir.

1.Kurumsal Yönetim Kavramsal Çerçeve

Enron, WorldCom, Andersen, Xerox, Parmalat vb. gibi skandalların ortaya çıkması, birçok işletmeleri her alanda olumsuz etkilemiştir. Yaşanan bu olumsuz durumların telafisi için yeni arayışlar gündeme gelmiştir. Bu olumsuz durumların sonucunda kurumsal yönetim kavramı büyük önem kazanmaya başlamıştır.

İşletmelerin her alanda büyümesi ve sürekliliği sağlamasının tek geçerli yolu kurumsallaşmadır. Dolayısıyla, büyük ve küçük işletmeler kurumsallaşma varlığını iş hayatlarına entegre etmek zorundadırlar. Süreçlerin yönetilmesi, uzun ömürlü bir iş hayatına sahip olunması ve her alanda istikrarlı bir stratejinin uygulanmasının kurumsallaşmayla mümkün olacağı bilinmekte olup, bu durum birçok uzman, araştımacı ve akademisyenler tarafından onaylanmıştır. Kurumsallaşma olgusu içerisinde yer alan işletmelerin sadece bu varlığı kâğıt üzerinde atılan bir adım olma dışında, faaliyetlerin işleyişinde profesyonel yöneticilere güvenmesi gerekmektedir (Kardeş Selimoğlu ve Özbek, 2018: 3-4).

Kurumsal yönetim anlayışı işletmeler için birçok yararları bulunmakta olup, yatırımcıların güveninin artmasını sağlayan ve ekonomik büyümede istikrarı oluşturan kilit bir nokta konumundadır. Bu kavramın işletmeler tarafından iyi bir şekilde anlaşılması önemlidir. Söz konusu bu kavram, aynı zamanda işletme yönetimi, paydaşlar ve diğer yasal menfaat gruplarını da kapsamaktadır (Kocmanova vd., 2011: 549). Bu bakımdan, son yirmi yılda dünya genellinde önemli bir kavram statüsü taşıyarak uluslararası finansal işletmeler, iş dünyası, yöneticiler, medya, toplum, devlet, sermaye piyasası düzenleyicileri ve birçok uzman bilim insanları için önemi git gide artan bir konu haline gelmiştir (Mallin, 2013, s. 15.). Küreselleşme ve teknolojik değişimler sebebiyle işletmeler faaliyet alanlarında sürekli gelişim içerisinde kendilerini yenileme ihtiyacı hissetmişlerdir. Bu ihtiyaç isteği de kurumsal yönetim anlayışının doğmasına sebep olmuştur (Akyüz, Görmüş ve Bektaş, 2008).

Sosyal bilim dallarında araştırma konusu olan ve dünya genellinde sürekli ön planda tutulan kurumsal yönetimin genel kabul görmüş bir tanımını yapmak oldukça zordur (Tuğ, 2019: 205). Dolayısıyla, kurumsal yönetim kavramı bilimsel kaynaklarda birçok akademik araştırmaya konu olmuş ve birçok tanımı yapılmıştır. Yapılan bazı tanımlar ise şöyledir;

Ekonomi Kalkınma ve İş birliği Örgütü (OECD)' ne göre kurumsal yönetim "şirketin yönetimi, yönetim kurulu, pay sahipleri ve diğer menfaat sahipleri arasındaki ilişkileri ihtiva etmektedir". Kurumsal yönetim ayrıca, işletmenin amaç ve hedeflere ulaşmasında gerekli olan plan ve stratejilerin nasıl ve ne şekilde izleneceğinin tasarlandığı bir yapıyı sağlamaktadır (OECD, 2016, s. 9.)

Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD)'ne göre en geniş anlamda kurumsal yönetim; "modern yaşamda insanların bir amaca ulaşmak için oluşturduğu herhangi bir kurumun yönetiminin düzenlenmesidir". Daha dar anlamda ise "bir kurumun beşerî ve mali sermayeyi çekmesine, etkin çalışmasına ve böylece ait olduğu toplumun değerlerine saygı gösterirken uzun dönemde ortaklarına ekonomik değer yaratmasına imkân tanıyan her türlü kanun, yönetmelik, kod ve uygulamalar" şeklinde tanımlamaktadır (TÜSİAD, 2002:9).

Kurumsal yönetim, işletmelere finansal kaynak desteği sağlayan yatırımcıların yatırımlarını geri elde etme ve güvenceye alma aracıdır (Shleifer & Vishny, 1996, s. 2). Ayrıca, işletmenin plan ve stratejilerini her alanda tespit eden, gözetleyen, yöneten ve kontrol eden mekanizmalardır (Rezaree, 2003: 26). Kurumsal yönetim uygulamaları, yatırımcıların güvenini kazandırmanın yanı sıra iş dünyasında rekabet avantajı sağlayan, ekonomik etkinlik ve büyüme stratejisini geliştiren ve yön veren önemli bir yaklaşımdır. Yaşanan finansal krizler ve muhasebe skandalları, yatırımcıların güvenini azaltmış ve işletmelerin büyük finansal zararlar yaşamasına neden olmuştur. Bu tür olumsuz durumları azaltma, yatırımcıların güvenini tekrardan kazanma ve muhasebe skandalları çerçevesinde yaşanan usulsüzlüklere karşı işletmeleri her alanda daha korunaklı hale getirme konusunda kurumsal yönetim uygulamalarına olan ihtiyacı artırmış ve bu durum kurumsal yönetimin gelişimini hızlandırmıştır.

Teknoloji bağlamında yaşanan hızlı değişimler hem dünya da hem de işletmeler kapsamında yeni fikirlerin ve düşüncelerin doğmasına, muhasebe verilerin doğru ve mevzuatta uygun olarak raporlanmasına, yönetim çerçevesinde yeni oluşumların düzenlenmesine zemin hazırlamıştır. Bu yaklaşımlar neticesinde kurumsal yönetim ilkeleri ortaya çıkmıştır (Akyüz, Görmüş ve Bektaş, 2008 aktaran Dinç ve Abdioğlu, 2009). Kurumsal yönetim ilkelerinin ortaya çıkmasında etken olan önemli olaylar ise yönetimin süreçleri kontrol etmedeki başarısızlıkları, muhasebede yaşanan usulsüzlükler, finansal krizler ve yatırımcıların aldatılması şeklinde karşımıza çıkmaktadır (Clark ve Demirağ, 2002).

Kurumsal yönetim ilkeleri, işletmeden işletmeye ve ülkeden ülkeye birtakım farklılıklar sergilese de dünya çapında genel kabul görmüş tüm kurumsal yönetim uygulamaları; adillik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk gibi temel ilkeleri kapsamaktadır (Tetik, 2013: 49).

Adillik: Adillik ilkesi, işletme yöneticilerinin işletme faaliyetlerini yerine getirirken almış oldukları kararları, tüm tarafları dikkate alarak hissedarlarına eşit mesafede olması ve bilgilerin ilgili kişilere zamanında paylaşılmasıdır (Menteş, 2009: 52). Hissedar grupları arasında bir bilginin herhangi bir tarafa çıkar sağlaması ve haklarının ihlal edilmesi durumunda telafi ve tazminat gücünün bulunması önemlidir (Uyar, 2004:8). Başka bir ifadeyle adillik ilkesi, tüm faaliyet ve süreçlerde olası çıkar çatışmalarının korunmasında paydaş gruplarına ve hissedarlara karşı eşit mesafede davranılması gerekliliğini göstermektedir (Burak, Erdil ve Altındağ, 2017: 10).

Şeffaflık: Şeffaflık ilkesi, paydaş ve işletme sahiplerine karşı doğru ve gerekli bilgiyi zamanında iletmesidir (Eldomiaty & Choi, 2006: 284). Ayrıca şeffaflık ilkesi kapsamında, işletme sahipleri ve yatırımcıları ilgilendiren olayların ve işletme faaliyetleriyle ilgili olan tüm bilgilerin kamuoyu ile paylaşılması gerekir (Baskıcı, 2015:165). Diğer bir ifadeyle şeffaflık ilkesi, adillik ilkesinin tamamlayıcısıdır. Şeffaflık ilkesi, işletme tarafından alınan tüm kararların adil olması adına faaliyet ve süreçlerin zamanında, eksiksiz ve doğru bir şekilde işletme içinden ve dışından tüm paydaşlara iletilmesi ve ilgili bilgilere kolayca erişimin sağlanması önemlidir. Bir işletmenin şeffaflığı güven ile doğru orantılıdır (Kardeş Selimoğlu ve Özbek, 2018: 25).

Hesap Verilebilirlik: Hesap verebilirlik ilkesi, işletme içerisinde alınan tüm kararlarda tarafsız bir kontrol mekanizmasının olduğu, yönetimin görev ve sorumlulukların açık bir şekilde ifade edildiği, kararların yönetim tarafından izlenildiği ve hissedarların isteklerinin dikkate ve güvence altına alındığı durumu tanımlar (Millstein, 2000: 93). Hesap verebilirlik ilkesi, yönetim kurulu üyelerinin tüm karar ve durumlarda esas itibarıyla pay sahiplerine ve anonim işletme tüzel kişiliğine karşı olan hesap verme zorunluluğunu ifade etmektedir (Pamukçu, 2011: 136).

Sorumluluk: Sorumluluk ilkesi, işletme yönetiminin işletme adına yaptığı tüm faaliyetlerin yasal mevzuatta, esas sözleşmeye ve işletme içi düzenlemelere uygunluğu ve denetlenmesini tanımlar (Gökgöz, 2012: 324). Sorumluluk ilkesi, yanlışları cezalandıran ve doğruları teşvik eden bir kontrol mekanizmasıdır. İşletme yönetiminin esas sorumluluğu, doğru ve uygun hedefler belirlemek ve bunlara ulaşmaya çalışmaktır. İşletme ile ilgili alınan kararlar ve faaliyetlerle ilgili uygulamalar hakkında şeffaf olunması, kamuoyunun aydınlatılması ve sorumluluğun alınması gerekmektedir (Tuzcu, 2004: 25). Ayrıca, kurumsal yönetim ile işletme hissedarları arasında etkin ve verimli bir finansal yapının güçlendirilmesini sağlayacak bir iş birliği koordinasyonun uygulanmasını desteklemelidir (Pamukçu, 2011: 135).

2.Kurumsal Yönetim Uygulamalarının Önemi, Yararları ve Amaçları

Kurumsal yönetim uygulamalarının işletme faaliyetlerinin yönetilmesinde, konulan hedeflere ulaşılmasında, etkinlik ve verimliliğin sağlanmasında, işletme ve diğer paydaşlarıyla olan menfaatlerinin dengelenmesinde ve alınan tüm kararlarda pay sahiplerine eşit muammele gösterilmesinde ve haklarının korunmasında önemlidir (Ersoy, Bayrakdaroğlu, & Şamıloğlu, 2011: 72).

İşletmelerde uygulanan doğru ve etkin bir kurumsal yönetim anlayışı hem işletmeler hem de ülkeler açısından önemli faydaları bulunmaktadır. Kurumsal yönetim uygulamaları işletmeler açısından ele alındığında; düşük sermaye maliyeti, kurumsal yönetim kalitesinin etkinliği, olası suistimallerin tespit edilmesi ve krizlerin daha kolay atlatılması, finansman imkânlarının ve likiditenin artması olarak değerlendirilebilir. Ülkeler açısından ise ülke imajının ve itibarın artması, sermayenin yurtdışına aktarılmasının önlenmesi, yabancı yatırımların ve yabancı sermayenin yükselmesi, rekabet avantajlarının sağlanması, sermaye piyasalarının gelişmesi, kaynakların etkin ve verimli kullanılması, krizlerin daha az zararla atlatılması ve yüksek refah seviyesinin sağlanması şeklinde sıralanabilir (Çonkar, Elitaş & Atar, 2011:87).

Kurumsal yönetim; işletme güvenini sağlaması, hissedarların memnuniyetini artırması, etkin ve verimli risk yönetimi sağlayarak olası risklerin erkenden tespit edilmesi, kontrol mekanizmalarını oluşturması, iç denetim alanların geliştirilmesi, yönetim kurulu bağımsızlığını sağlaması ile çevre, ekonomik ve sosyal fayda arasında dengeli köprülerin kurulmasına ön ayak olmaktadır (Cowther ve Aras, 2009). Dolayısıyla, işletmeler iyi yönetiliyorsa tüm departmanlar daha iyi konumda çalışacak ve kurumsal etkinlik ve verimlilik artacaktır (Anand, 2008: 87). İşletmelerde iyi bir şekilde işleyen kurumsal yönetim uygulamaları hem devlet soruşturmalarında hem davalardan uzak kalmalarında hem deitibarlarının zedelenmesinden kaçınmalarına olanak sağlar. Böylece iyi bir kurumsal yönetim, işletme içinde ve dışında meydana gelecek olası skandalları ve usulsüzlükleri önlemeye yardımcı olur (Lipman ve Lipman, 2006: 3). Bu kapsamda, kurumsal yönetimin her alanda doğru ve eksiksiz etkin ve verimli bir şekilde işlevini yerine getirebilmesi adına yönetim kurulunun bağımsızlığının sağlanması ve uluslararası standartlara göre hareket etmesi gerekmektedir (Lazereva vd., 2007, s. 2).

Kurumsal yönetim anlayışı, Dünyada ve Türkiye'de özellikle büyük ve orta ölçekli işletmelerin faaliyetlerde devamlılığı sağlayabilmeleri, ekonomik bağlamda büyümeyi yakalayabilmeleri ve rekabet avantajlarını elde etmelerini sağlayacak yeni ve gelişmiş uygulamalarda bulunmaları açısından önemlidir (Yavuz vd., 2015: 80-81). Dolayısıyla, globalleşme ve teknolojik gelişimle birlikte ortaya çıkan durumlar ve uluslararası alanda büyüme girişimi kurumsal yönetimin varlığını önemli bir gereklilik haline getirmiştir (Aghabaki, 2014: 6).

Kurumsal yönetimin temel amacı; faaliyet ve süreçlerde gerekli olan verimliliği sağlayarak, başarı ve devamlılığı kalıcı kılmaktır. İşletmelerin bu başarıyı ve devamlılığı sağlayabilmeleri için her alanda kurumsal yönetim ilkelerinden azami şekilde yararlanmaları gerekmektedir (Türedi vd., 2015: 61). İşletmelerde kurumsal yönetim ilkelerinin doğru ve eksiksiz uygulanması ve yönetim tarafından yeterli şekilde benimsenmesi hissedar, yönetici ve diğer paydaş gruplarıyla olan ilişkilerde çıkar çatışmalarının azalmasına fayda sağlayacaktır. Söz konusu bu durumla birlikte hem işletme hem de piyasa kapsamında güvenilir sonuçlar elde edilecektir (Dal, 2008: 389). Bu kapsamda, süreçlerin ve faaliyetlerin doğru ve yasaya uygun olarak yönetilmesinde yapılacak ilk işlem kurumsallaşma algısına gereken önemin yaygınlaştırılmasıdır (Yaylalı, 2023: 500).

3.Kurumsal Yönetim İlkeleri – Firma Karlılığı Arasındaki İlişki

Literatürde kurumsal yönetim uygulamaları ile işletme performansı, işletme karlılığı, işletme değeri, kar yönetimi ve hisse değeri arasındaki ilişkilerin araştırıldığı birçok çalışma bulunmaktadır. Söz konusu çalışmalardan bazıları şöyledir;

Gürbüz ve Ergincan (2004), IMKB 30 endeksinde yer alan işletmeler üzerinde kurumsal yönetim uygulamaları ile finansal yapı, borsa performansı ve işletme karlılığı üzerindeki etkilerin incelendiği araştırmada; kurumsal yönetim ilkelerini uygulayan işletmelerin kazançlarının, özsermaye karlılığı ve dış kaynaklardan yararlanma boyutlarının daha fazla olduğu gözlemlenmiştir.

Danoshana ve Ravivathani (2019), 2008-2012 yılları arasında Sri Lanka'daki borsaya tabi olan 25 adet finans kuruluşların, kurumsal yönetim uygulamalarının firma performansı üzerindeki etkisini değerlendirmek üzere gerçekleştirilen araştırmada; kurumsal yönetim değişkenleri olarak şirketin yönetim kurulu büyüklüğü, toplantı sıklığı ve denetim komitesi, işletme performansını tanımlayan temel değişkenler ise Özkaynak Getirisi ve Aktif Karlılık şeklinde ele alınmıştır. Analiz sonucuna göre, kurumsal yönetim değişkenlerinin (yönetim kurulu büyüklüğü ile denetim komitesi büyüklüğü) firma performansı üzerinde önemli ölçüde güçlü ve pozitif etkiye sahip olduğu, fakat toplantı sıklığı'nın firma performansını olumsuz olarak etkilediği sonucuna varılmıştır.

Ararat vd., (2017), BİST'de yer alan işletmelerin kurumsal yönetim puanlarını hesaplamak üzere yapılan çalışmada; kurumsal yönetim ile piyasa değeri arasında olumlu, karlılık arasında ise negatif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Meseret ve Dharitri (2019), Hindistan'ın önde gelen işletmelerin 2012-2016 dönemlerine ait mali raporları baz alınarak kurumsal yönetim değişkenlerinin (icra kurulu başkanı (CEO) ikiliği, yönetim kurulu büyüklüğü ve yönetim kurulu bağımsızlığı) şirket performansı (Varlık Getirisi (ROA) üzerindeki etkisini değerlendirmek üzere gerçekleştirilen araştırmada, kurumsal yönetim değişkenlerinin şirket performansı üzerinde bir etkisi olmadığı gözlemlenmiştir.

Brown ve Caylor (2004), kurumsal yönetim ilkeleri kapsamında faaliyetlerini sürdüren 2327 işletme üzerinde yapılan araştırmada; kurumsal yönetim ilkelerini her alanda doğru ve eksiksiz bir şekilde uygulayan işletmelerin değer, itibar ve temettü ödemelerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Black vd., (2006), Güney Kore'de borsada işlem gören 540 işletme üzerinde gerçekleştirilen çalışmada; kurumsal yönetim uygulamalarının işletme bazında süreçlerin yürütülmesi ve

yönetilmesi kapsamında gerekli iyileştirmeyi sağladığı ve işletmeye ait olan varlık ve özkaynak defter değerini artırdığı tespit edilmiştir.

Mohammed (2020), 2014-2018 yılları arasında Nijerya borsasına tabi olan 15 işletmenin kurumsal yönetim uygulamalarının finansal performansı üzerindeki etkisini belirlemek üzere gerçekleştirilen araştırmada; kurumsal yönetim bağımsız değişkenleri olarak (yönetim kurulu toplantısına katılım yüzdesi ve yönetim kurulu büyüklüğü), kontrol ölçütleri olarak da şirketlerin yaşları ve borç/özsermaye oranları kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, yönetim kurulu faaliyetlerinin ve yönetim kurulu büyüklüğünün finansal performans arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.

Ping (2008), Çin'de borsada işlem gören ve kurumsal yönetim ilkelerini uygun ve eksiksiz uygulayan işletmeler üzerine yapılan araştırmada; işletmeler tarafından faaliyetlerin her alanında uygulanan kurumsal yönetim ilkelerinin işletmelerin piyasa değerleri arasında olumlu bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir.

Ayrıçay ve Eser (2017), 2008-2010 yılları arasında BIST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde bulunan 20 işletmenin sermaye yapısı ile kurumsal yönetim arasındaki ilişkiyi Panel Veri Analiz Yöntemi kullanılarak ve çalışmada sermaye yapısı ve kurumsal yönetim endeksleri olarak Kaldıraç Oranı, Aktif Kârlılık Oranı, Büyüme Oranı, Yönetim Kurulu üye sayısı, Bağımsız üye sayısı gibi değişkenler üzerinde gerçekleştirilen çalışmada; Aktif Kârlılık Oranı ile Kaldıraç Oranı arasında olumlu, bağımsız üye sayısı ile Kaldıraç Oranı arasında negatif, yönetim kurulu üye sayısındaki artış ile Kaldıraç Oranı arasında güçlü bir ilişki olduğu saptanmıştır. Soysal (2015) ise Kurumsal Yönetim Endeksi'nde bulunan işletmelerin Aktif Karlılık Oranı, Özsermaye Karlılık oranı ve Cari oran üzerinde yapılan çalışmada; kurumsal yönetim uygulamalarının finansal performansı artırdığı gözlemlenmiştir.

Panditharathna ve Kawshala (2017), 2012, 2013, 2014 ve 2015 yıllarında Sri Lanka'da borsada işlem gören Kolombo Menkul Kıymetler Borsası'na (CSE) kayıtlı 56 finans sektörünün (bankacılık, finans ve sigortacılık) kurumsal yönetim ile işletme performansı arasındaki ilişkiyi ölçmek için yapılan çalışmada; kurumsal yönetim ile işletme performansı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı, ancak yönetim kurulu etkinliğinin güçlü ve pozitif bir seviyede olduğu sonucuna varılmıştır.

Başkan ve Vardar (2018), Borsa İstanbul'da yer alan halka açık sigorta şirketlerinin 2008-2016 dönemlerine ait finansal tablo kalemlerinden alınan Kârlılık Oranları (Aktif Kârlılık Oranı, Özsermaye Kârlılık Oranı ve Kâr Marjı) ile kurumsal yönetim uygulaması (yönetim kurulu büyüklüğü, icra kurul başkanı, en büyük hissedar, bağımsız yönetim kurulu üyesi, şirket aktif büyüklüğü) arasındaki ilişkiyi ölçmek üzere gerçekleştirilen çalışmada; kurumsal yönetim uygulamalarının yönetim kurulundaki üye sayısı, aktif kârlılık ve kâr marjı arasında pozitif bir ilişki olduğu, özsermaye kârlılığı arasında ise bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Kula ve Baykut (2014), Kurumsal Yönetim Endeksi'nde yer alan 43 işletmenin, Öz sermaye/Aktifler, Piyasa Değeri, Net Dönem Kârı, Sektörel Ayrım ve Kârlılık ölçütleri üzerine yapılan çalışmada; işletmelerde kurumsal yönetim uygulamaların yüksek piyasa değeri ile iyi derecede finansal performans sağladığı gözlemlenmiştir. Kayalı ve Doğan (2018), Kurumsal Yönetim Endeksi'nde bulunan imalat işletmeleri üzerine gerçekleştirilen araştırmada; imalat işletmelerinin kurumsal yönetim derecelendirme notu ile finansal performans arasında güçlü ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bauer vd., (2004) ise FTSE EuroTop 300'de

bulunan işletmelerde kurumsal yönetim derecelendirme notu ve finansal performans başarısını ölçmek üzere yapılan çalışmada; kurumsal yönetim ile seçilen değişkenler arasında olumlu ilişkilerin olduğu sonucuna varılmıştır.

Jakpar vd., (2019), Malezya'da borsada işlem gören 30 işletmenin 2011-2015 yılları arasında mali verileri baz alınarak kurumsal yönetim uygulamalarının firma performansı üzerindeki etkisini değerlendirmek üzere yapılan çalışmada; kurumsal yönetim değişkenleri olarak (bağımsız yönetim kurulu üyeleri, yönetim kurulu büyüklüğü ve icrada görevli olmayan yönetim kurulu üyeleri), firma performansı değişkenleri olarak da varlıkların getirisi (ROA) ele alınmıştır. Çalışma sonucuna göre, yönetim kurulu özellikleri ile firma performansı arasında negatif bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Zengin (2014), 2008-2013 yılları arası XKURY' de bulunan 35 işletmenin kurumsal yönetim endeksi'ne girmeden önceki ve girdikten sonraki durumların işletme karlılığına olan etkisini ölçmek üzere yapılan çalışmada; firma karlılığı göstergesi olarak Tobin's Q değerinin toplam borç/özsermaye oranları, işletmenin net kâr payı oranları ve fiyat/kazanç oranları arasında olumlu ve anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Kömeçoğlu ve Vuran (2018), BİST 100'de bulunan 72 işletmenin 2012-2016 yılları arasında kurumsal yönetim- firma karlılığı ilişkisini ölçmek üzere yapılan çalışmada; işletme karlılığını ölçmede kullanılan beş bağımlı değişken (Aktif Karlılığı, Özsermaye Karlılığı, Yatırılan Sermaye Karlılığı, Satışların Karlılığı ve Logaritmik Piyasa Değeri) ve kurumsal yönetim unsurları ise bağımsız değişken şeklinde baz alınarak, kurumsal yönetim ilkeleri ile işletme karlılığı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı yönünde sonuca varılmıştır.

Balagobei (2018), Sri Lanka'da yer alan ve halka açık olan 50 işletmenin 2010-2015 yılları arasında yıllık raporları baz alınarak, kurumsal yönetim ile firma performansı arasındaki ilişkiyi incelemek üzere yapılan araştırmada; bağımsız değişken (yönetim kurulu büyüklüğü, yönetim kurulu bağımsızlığı, CEO ikiliği, yönetici sahipliği ve denetim komitesi) olarak kurumsal yönetim ele alınmıştır. Bağımlı değişken olarak da ROA ve Tobin's Q ile firma performansı incelemeye çalışılmıştır. Yönetim kurulu büyüklüğü ve denetim komitesinin ROA ve Tobin's Q üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu, yönetim kurulu bağımsızlığının, CEO ikiliğinin ve direktör sahipliğinin ise ROA ve Tobin's Q firma performansında önemsiz bir etkiye sahip olduğu gözlemlenmiştir. Yönetim kurulu büyüklüğü ve denetim komitesinin firma performansı arasında negatif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Erdoğan ve Demir (2015), BİST 100'de yer alan 50 işletmenin 2007-2013 yılları arası kurumsal yönetim unsurları ile finansal performansları arasındaki ilişkiyi değerlendirmek üzere gerçekleştirilen çalışmada; işletme performansı bağımlı değişken (Özsermaye Karlılığı ve Piyasa Değeri/Defter Değeri) olarak ele alınmıştır. Bağımsız değişken olarak da kurumsal yönetim unsurları (XKURY)'na dahil olma ve yönetim kurulu kapsamındaki komitelerin yapıları dikkate alınarak, kurumsal yönetim unsurlarının finansal performansa etkisi olmadığı tespit edilmiştir.

Okereke vd., (2011), Nijeryada bulunan 24 mevduat bankasının kurumsal yönetim uygulamaları ile finansal performansını ölçmek üzere yapılan araştırmada; iç kontrol sisteminin ve şeffaflık ilkesinin mevduat bankalarında mevcut olduğu, mevduat bankalarının kurumsal yönetim uygulamaları ile finansal performans arasında pozitif ve güçlü bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.

Haq vd., (2020), Hindistan'da yer alan işletmelerin kurumsal yönetim değişkenleri ile firma performansı üzerindeki etkisini ölçmek üzere yapılan çalışmada; kurumsal yönetim değişkenleri (işletme büyüklüğü, işletme bağımsızlığı ve işletme yöneticileri), firma performans ölçütleri ise (Aktif Karlılık ve Özkaynak Karlılığı) olarak ele alınmıştır. Yapılan çalışma neticesinde, kurumsal yönetim değişkenleri ile firma performansı ölçütleri arasında olumlu ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Uygurtürk ve Korkmaz (2012), İMKB'de yer alan 13 metal sanayi işletmesinin 2006- 2010 yılları arasında işletmelerin finansal performanslarını değerlendirmek üzere yapılan çalışmada; ana metal sanayi sektöründe faaliyette bulunan işletmelerin performans puanlarının analiz dönemlerinde genel olarak değişkenlik gösterdiği sonucuna varılmıştır.Dumanoğlu ve Ergül (2010), İMKB'de yer alan 11 teknoloji işletmesinin 2006-2009 yılları arasında mali verileri baz alınarak finansal performanslarını ölçmek üzere yapılan araştırmada; TOPSIS yönteminin işletmelerin finansal performansını hem şirket hem de sektör bazında daha başarılı kıldığı ve işlemlerin doğru bir şekilde değerlendirmesine olanak sağladığı gözlemlenmiştir.

Ali vd., (2022), 2010-2019 döneminde Pakistan borsasında işlem gören 75 işlemenin kurumsal yönetim değişkenlerinin firma performansına olan etkisini ölçmek üzere yapılan çalışmada; kurumsal yönetim ölçütleri (yönetim kurulu büyüklüğü, yönetim kurulu bağımsızlığı, CEO statüsü, yönetim kurulu eğitimi ve firmanın kuruluş yılları), firma performansı değişkenleri olarak da aktif karlılık oranı (ROA) değişkenleri kullanılmıştır. Yapılan çalışma sonucunda, firmanın performans ile yöneticilerin genel kapsamı, yönetim kurulu bağımsızlığı ve yönetim kurulu temsilcilerinin ortalama eğitimi arasında anlamlı bir ilişki olduğu, fakat CEO ikiliği ve firmanın kuruluş yılları arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Ece ve Güner (2018), 2012-2017 dönemlerinde BİST Kurumsal yönetim endeksi'nde yer alan ve inceleme döneminde derecelendirme notlarına sahip bulunan finansal olmayan firmaların kurumsal yönetim uygulamaları ile firma piyasa ve finansal performans arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik gerçekleştirilen araştırmada; hisse başına kazanç, aktif karlılığı, özsermaye karlılığı ve finansal yeterlilik firma finansal performans olarak, özsermaye serbest net nakit akımı, piyasa değerinin doğal logaritması ve Tobin'in Q ise Firma piyasa performansı şeklinde ele alınmıştır. Araştırma sonucuna göre, kurumsal yönetim uygulamaları ile firma finansal ve firma piyasa performansı arasında olumlu ve anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Yalçıner (2012), 2004-2009 yılları arasında kurumsal yönetimi uygulayan 215 işletmenin gelişimi baz alınarak gerçekleştirilen araştırmada; ilgili işletmelerin kurumsal yönetim derecelendirme notunda yükseliş olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda, birçok ülkede kurumsal yönetim ile işletme değeri arasında olumlu bir ilişki olduğu ve dolayısıyla karlılık arasında da pozitif yönlü bir ilişki olacağı sonucuna varılmıştır.

Alsurayyi ve Alsughayer (2021), Suudi Arabistan'da borsaya tabi olan işletmelerin kurumsal yönetim uygulamaları ile işletme performansını ölçmek üzere gerçekleştirilen çalışmada; kurumsal yönetimin işletme performansını pozitif yönde etkilediği ve iyi bir iç denetim ile ERP sistemine sahip olmanın kurumsal yönetimle mümkün olacağı belirtilmiştir.

Anwar ve Aziz (2019), Asya ülkelerinde 2008-2017 yılları arasında faaliyet gösteren çok uluslu işletmelerin kurumsal yönetim uygulamaları ile firma performansı arasındaki ilişkinin Vekâlet Teorisine dayalı olarak değerlendirmek üzere yapılan araştırmada; yönetim kurulu bağımsızlığı,

denetim komitesi bağımsızlığı, sahiplik yoğunluğu, CEO ve aktif karlılık değişkenlerinin işletme karlılığı arasında olumlu yönde bir ilişki olduğu, fakat işletme büyüklüğü değişkeni arasında negatif bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.

4. Araştırmanın Amacı

Çalışmada 2022 yılı içerisinde üretim sektöründe faaliyet gösteren 400 işletmenin karlılık göstergeleri ile kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri arasındaki ilişki boyutlarının araştırılması amaçlanmıştır. Çalışmada aktif karlılığı, öz sermaye karlılığı, yatırılan sermaye karlılığı, satışların karlılığı, piyasa değeri ve net dönem karı düzeylerinin kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri ile ilişkilerin belirlenmesi planlanmıştır. Kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri yüksek olan işletmelerde karlılık göstergelerinin daha yüksek olacağı sorusuna cevap aranmıştır.

4.1. Araştırmanın Yöntemi

Çalışmada, ilgili işletmeler üzerinde veri toplama tekniği olarak anket yöntemi kullanılarak çalışma betimsel desende tasarlanmıştır. Çalışmada, kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri ölçeği kullanılmıştır. Ayrıca, dönem sonu net kar düzeyi ile işletme bilgileri alınmıştır. Araştırma kapsamında 400 çalışana anket soruları gönderilmiş ve çalışma ile ilgili bilgiler verilmiştir. Araştırmada CLSA tarafından geliştirilen 36 maddeli 4 alt boyutlu ölçek kullanılmıştır. Ölçekte yer alan ifadeler, 5'li Likert ölçeği baz alınmıştır. Her ifadenin karşısında (1) "Kesinlikle Katılıyorum", (2) "Katılıyorum", (3) "Kararsızım", (4) "Katılmıyorum", (5) "Kesinlikle Katılmıyorum" şeklinde anket soruların değerlendirmeleri sağlanmıştır. Geri dönüş alınan çalışan sayısı 385'tir. Ölçek ve alt boyut puanlarının yüksek olması işletmelerin çalışanlar tarafında daha kurumsal olduğu algısına sahip olduğunun göstergesidir.

Karlılık göstergeleri 2022 bilançolarında yer alan göstergeler ve oranlar üzerinden değerlendirilmiştir. Karlılık göstergeleri olarak aktif karlılığı, öz sermaye karlılığı, yatırılan sermaye karlılığı, satışların karlılığı, piyasa değeri ve net dönem karı olarak belirlenmiştir.

Çalışmanın erişim ve zaman kısıtı bulunduğundan üretim sektöründe hizmet veren işletmelerdeki çalışanlar ve yöneticiler ana kütle olarak belirlenmektedir. Araştırmaya katılan katılımcıların anket doldurma süresi yaklaşık 10 dakika olarak belirlenmiştir. Araştırmada uygulanan anket ve derinlemesine görüşme çalışmalarının uygulanması ve analiz edilmesi Ocak-Şubat 2023 tarihleri arasında tamamlanmıştır. Elde edilen veriler SPSS programında çözümlenerek araştırma sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç olarak, araştırmaya üretim sektöründe istihdam edilen bireyler dahil edilmiştir. Araştırmanın yapıldığı dönemde çalışan sayısının net olarak tespit edilmediğinden, çalışmada basit rastgele örnekleme yöntemi kullanılarak, %5 kabul edilebilir hata payı ve %95 güven seviyesi ile en az n=384 çalışanın evreni temsil edebileceği görülmüştür (Karasar, 2014). Çalışma n=385 çalışan üzerinden değerlendirilmiştir.

4.2.Hipotezler

H1. Çalışmada katılımcıların kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri ile karlılık göstergeleri anlamlı boyutta ilişkilidir.

H1.1 Çalışmada katılımcıların kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri ile Net kar düzeyi anlamlı boyutta ilişkilidir.

H1.2 Çalışmada katılımcıların kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri ile Aktif Karlılık düzeyi anlamlı boyutta ilişkilidir.

H1.3 Çalışmada katılımcıların kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri ile Öz Sermaye Karlılığı düzeyi anlamlı boyutta ilişkilidir.

H1.4 Çalışmada katılımcıların kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri ile Yatırılan Sermaye Karlılığı anlamlı boyutta ilişkilidir.

H1.5 Çalışmada katılımcıların kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri ile Satışların Karlılığı düzeyi anlamlı boyutta ilişkilidir.

H1.6 Çalışmada katılımcıların kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri ile Piyasa Değeri düzeyi anlamlı boyutta ilişkilidir.

H2. Çalışmada katılımcıların kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri ile kar-zarar etme durumlarına göre farklıdır.

4.3. İstatistiksel Yöntem

Çalışmada incelenen bilanço parametrelerinin normallik testleri Kolmogorov-Smirnov testi ile yapılmış olup, boyut ve değişkenlerin tümünün normal dağılıma uygun olmadığı görülse de eğiklik, çarpıklık, sapan değerlerin olmaması ve doğrusallık varsayımının bulunması nedeni ile dağılımın normal dağılıma yaklaştığı görülmüştür($p>0,05$). Ayrıca incelenen veri sayısının $n=385$ olması sonucunda normal dağılım testlerinin kullanılmasının uygun olacağı düşünülmüştür. Bu açıdan, kar durumuna göre farklılığın incelenmesinde bağımsız örneklem t testi uygulanmıştır. Değişkenlerin dönemlere göre ilişkisinin tespit edilmesi amacı ile korelasyon ve çoklu düzeyde regresyon analizi yapılmıştır. Regresyon analizinde R^2, Durbin Watson testi, Model ve katsayı anlamlılıklarına bakılmıştır. Çalışmada, 0,05'ten küçük p değerleri istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. Analizler SPSS 25.0 paket programı ile yapılmıştır.

4.4. Ölçeklerin Değerlendirilmesi

Tablo 1: Genel Özelliklerin İncelenmesi

		n	%
Şirket	Anonim	202	52,5%
	Limited	183	47,5%
Dış Ticaret	Evet	340	88,3%
	Hayır	45	11,7%
Şirket Büyüklüğü	1-5 Milyon TL	157	40,8%
	6-20 Milyon TL	182	47,3%
	20-100 Milyon TL	46	11,9%
Personel Sayısı	50 ve altında	54	14,0%
	51-100	46	11,9%
	101-250	212	55,1%
	251 ve üzeri	73	19,0%
Pozisyon	Çalışan	294	76,4%

Yönetici	91	23,6%

Çalışmada katılımcıların çalıştığı işletmelerin %52,5'nin anonim, % 47,5'nin limited işletme olduğu tespit edilmiştir. İşletmelerin % 88,3'nün dış ticaret işlemleri ile gerçekleştiği görülmüştür. İşletmelerin sermaye büyüklükleri ise % 40,8 ile 1-5 milyon TL, % 47,3 ile 6-20 milyon TL ve % 11,9 ile 20-100 milyon TL arasındadır. İşletmelerin çalışan sayısı % 14 ile 50 ve altında , % 11,9 ile 51-100 arasında, % 55,1 ile 101-250 ve % 19 ile 251 ve üzerinde olduğu görülmüştür.

Tablo 2: Ölçeklerin Güvenilirlik ve Geçerliliğinin İncelenmesi

	X±s.s.	Güvenilirlik	Açıklanan varyans
Adillik	4,02±0,76	0,88	%15
Sorumluluk	4,06±0,74		%16
Şeffaflık	4,27±0,61		%14
Hesap verebilirlik	4,24±0,63		%17

Kurumsal yönetim ilkelerine uyum ölçeğinin güvenilirlik düzeyinin 0,88 olduğu tespit edilmiştir. Alt boyutların incelendiği faktör analiz sonuçlarına göre; kurumsal ilkelere uyum ölçeğinin dört alt boyuttan oluştuğu, bu boyutların Adillik, Sorumluluk, Şeffaflık, Hesap verebilirlik olduğu görülmüştür. Adillik boyutu açıklanan varyans oranının %15, Sorumluluk boyutu açıklanan varyans oranının %16, Şeffaflık boyutu açıklanan varyans oranının %14, Hesap verebilirlik boyutu açıklanan varyans oranının ise %17 olduğu görülmüştür Toplam açıklanan varyans oranının %62 olduğu görülmektedir. KMO örneklem yeterlilik düzeyinin ise 0,87 olduğu ve yapılan n= 358 anketin faktör yapısının ortaya koymakta yeterli olduğu tespit edilmiştir. Ölçek puanları incelendiğinde; Adillik düzeyinin 4,02±0,76, sorumluluk düzeyinin 4,06±0,74, şeffaflık düzeyinin 4,27±0,61 ve hesap verebilirlik düzeyinin ise 4,24±0,63 olduğu tespit edilmiştir. Genel olarak kurumsal yönetim ilkelerine uyum algılarının yüksek olduğu ifade edilebilir.

Tablo 3: Kar Düzeylerinin İncelenmesi

	Minimum	Maximum	X±s.s.
Bilanço Net Karı	-40%	104%	%17,0±%23,4
Aktif Karlılığı	-35%	102%	%19,1±%21,5
Öz Sermaye Karlılığı	-37%	108%	%18,3±%22,3
Yatırılan Sermaye Karlılığı	-25%	106%	%19,5±%20,0
Satışların Karlılığı	-14%	122%	%17,5±%20,5
Piyasa Değeri	-10%	105%	%19,5±%22,5

Çalışmada işletmelerin ortalama karlılık düzeyinin %17,00 ±%23,4 seviyesinde olduğu görülmüştür. En çok kar eden işletmenin %104, en çok zarar eden işletmenin ise %40 olduğu saptanmıştır. Ayrıca işletmelerin %75,6'nın dönem sonunda kar elde ettiği görülmüştür.

Aktif Karlılık düzeyinin %19,1±%21,5 seviyesinde, Öz Sermaye karlılık düzeyinin %18,3±%22,3 seviyesinde, Yatırılan Sermaye karlılık düzeyinin %19,5±%20,0 seviyesinde, Satışların karlılık düzeyinin %17,5±%20,5 ile Piyasa Değeri karlılık düzeyinin %19,5±%22,5 seviyesinde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4: Karlılık ve Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Düzeylerinin İncelenmesi

		Adillik	Sorumluluk	Şeffaflık	Hesap verebilirlik
Bilanço Net karı	r	0,45*	0,47*	0,57*	0,58*
	p	0,01	0,01	0,01	0,01
Aktif Karlılık	r	0,43*	0,41*	0,59*	0,59*
	p	0,01	0,01	0,01	0,01
Öz Sermaye Karlılığı	r	0,49*	0,44*	0,51*	0,59*
	p	0,01	0,01	0,01	0,01
Yatırılan Sermaye Karlılığı	r	0,41*	0,48*	0,54*	0,55*
	p	0,01	0,01	0,01	0,01
Satışların Karlılığı	r	0,42*	0,41*	0,55*	0,56*
	p	0,01	0,01	0,01	0,01
Piyasa Değeri	r	0,41*	0,44*	0,56*	0,58*
	p	0,01	0,01	0,01	0,01

**Korelasyon analizi yapılmıştır. *0,05 düzeyinde anlamlı ilişki

Çalışmada işletmelerin Bilanço Net karı ile adillik düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,45, p=0,01)

Çalışmada işletmelerin Bilanço Net karı ile Sorumluluk düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,47, p=0,01)

Çalışmada işletmelerin Bilanço Net karı ile Şeffaflık düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,57, p=0,01)

Çalışmada işletmelerin Bilanço Net karı ile Hesap verebilirlik düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,58, p=0,01)

Çalışmada işletmelerin Aktif Karlılığı ile adillik düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,43, p=0,01)

Çalışmada işletmelerin Aktif Karlılığı ile Sorumluluk düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,41, p=0,01)

Çalışmada işletmelerin Aktif Karlılığı ile Şeffaflık düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,59, p=0,01)

Çalışmada işletmelerin Aktif Karlılığı ile Hesap verebilirlik düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,59, p=0,01)

Çalışmada işletmelerin Öz Sermaye Karlılığı ile adillik düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,49, p=0,01)

Çalışmada işletmelerin Öz Sermaye Karlılığı ile Sorumluluk düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,44, p=0,01)

Çalışmada işletmelerin Öz Sermaye Karlılığı ile Şeffaflık düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,51, p=0,01)

Çalışmada işletmelerin Öz Sermaye Karlılığı ile Hesap verebilirlik düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,59, p=0,01)

Çalışmada işletmelerin Yatırılan Sermaye Karlılığı ile adillik düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,41, p=0,01)

Çalışmada işletmelerin Yatırılan Sermaye Karlılığı ile Sorumluluk düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,48, p=0,01)

Çalışmada işletmelerin Yatırılan Sermaye Karlılığı ile Şeffaflık düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,54, p=0,01)

Çalışmada işletmelerin Yatırılan Sermaye Karlılığı ile Hesap verebilirlik düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,55, p=0,01)

Çalışmada işletmelerin Satışların Karlılığı ile adillik düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,42, p=0,01)

Çalışmada işletmelerin Satışların Karlılığı ile Sorumluluk düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,41, p=0,01)

Çalışmada işletmelerin Satışların Karlılığı ile Şeffaflık düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,55, p=0,01)

Çalışmada işletmelerin Satışların Karlılığı ile Hesap verebilirlik düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,56, p=0,01).

Çalışmada işletmelerin Piyasa Değeri ile adillik düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,41, p=0,01)

Çalışmada işletmelerin Piyasa Değeri ile Sorumluluk düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,44, p=0,01)

Çalışmada işletmelerin Piyasa Değeri ile Şeffaflık düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,56, p=0,01)

Çalışmada işletmelerin Piyasa Değeri ile Hesap verebilirlik düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r=0,58, p=0,01)

Çalışmada karlılık göstergeleri ile kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri arasında pozitif yönde ve orta büyüklükte güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri yüksek olarak algılanan işletmelerin bilanço net karı, aktif karlılığı, öz sermaye karlılığı, yatırılan sermaye karlılığı, satışların karlılığı, piyasa değeri düzeylerinin daha yüksek olduğu söylenebilir. Adillik, sorumluluk, şeffaflık ve hesap verebilirlik düzeyleri

çalışanlar tarafından yüksek düzeyde olduğu algılanan işletmelerin daha karlı olduğu ifade edilebilir.

Tablo 5: Karlılık Düzeylerine Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Düzeylerinin Etkisi

	Adillik	Sorumluluk	Şeffaflık	Hesap verebilirlik	Model F	R2	D.W
	β	β	β	β			
Bilanço Net karı	0,19 p=0,01	0,20 p=0,01	0,29 p=0,01	0,31 p=0,01	F=25,91, p=0,01	0,65	1,91
Aktif Karlılığı	0,18 p=0,01	0,21 p=0,01	0,31 p=0,01	0,30 p=0,01	F=26,92, p=0,01	0,66	1,83
Öz Sermaye Karlılığı	0,17 p=0,01	0,18 p=0,01	0,32 p=0,01	0,32 p=0,01	F=26,45, p=0,01	0,67	1,79
Yatırılan Sermaye Karlılığı	0,17 p=0,01	0,17 p=0,01	0,31 p=0,01	0,32 p=0,01	F=26,33, p=0,01	0,63	1,77
Satışların Karlılığı	0,16 p=0,01	0,16 p=0,01	0,31 p=0,01	0,33 p=0,01	F=26,11, p=0,01	0,68	1,85
Piyasa Değeri	0,18 p=0,01	0,19 p=0,01	0,31 p=0,01	0,33 p=0,01	F=27,25, p=0,01	0,68	1,82

**Regresyon analizi uygulamıştır,

Tablo (5) incelendiğinde karlılık göstergeleri ile Adillik, Sorumluluk, Şeffaflık ve Hesap verebilirlik düzeyleri arasında anlamlı düzeyde çoklu şekilde ilişkili olduğu görülmüştür. Elde edilen tüm modellerde modelin ve katsayıların anlamlı, açıklama düzeylerinin yüksek ve oto korelasyon olmadığı görülmüştür. Elde edilen modeller aşağıda verilmiştir.

Bilanço Net karı (Y)= 0,19* Adillik+ 0,20* Sorumluluk+ 0,29* Şeffaflık+ 0,31* Hesap verebilirlik

Aktif Karlılığı (Y)= 0,18* Adillik+ 0,21* Sorumluluk+ 0,31* Şeffaflık+ 0,30* Hesap verebilirlik

Öz Sermaye Karlılığı (Y)= 0,17* Adillik+ 0,18* Sorumluluk+ 0,32* Şeffaflık+ 0,32* Hesap verebilirlik

Yatırılan Sermaye Karlılığı (Y)= 0,17* Adillik+ 0,17* Sorumluluk + 0,31* Şeffaflık + 0,32* Hesap verebilirlik

Satışların Karlılığı (Y)= 0,16* Adillik+ 0,16* Sorumluluk+ 0,31* Şeffaflık+ 0,33* Hesap verebilirlik

Piyasa Değeri (Y)= 0,18* Adillik+ 0,19* Sorumluluk+ 0,31* Şeffaflık+ 0,33* Hesap verebilirlik

Sonuçlara göre, kurumsal yönetim ilkelere uyum düzeylerinin kar göstergelerini etkilediği görülse de hesap verebilirlik ve şeffaflık düzeylerinin karlılık üzerinde daha yüksek düzeyde etkisi olduğu görülmüştür. Adillik ve sorumluluk boyutlarının etkisinin anlamlı olmasına rağmen diğer iki alt boyuta göre daha düşük etki gösterdiği söylenebilir. Kısaca, kurumsal yönetim ilkelerine uyum seviyesi arttıkça işletmelerin karlılık göstergelerinin daha yüksek olacağı ifade edilebilir. Hesap verebilirlik ve şeffaflık düzeylerinin karlılık üzerindeki etkisi Adillik ve sorumluluk boyutlarına göre yaklaşık 2 kat daha fazla olduğu görülmüştür.

Tablo 6: Kar-Zarar Durumunun Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Düzeyleri

	Kar Durumu		
	Zarar (94)	Kar (n=291)	**p**
	X±s.s.	X±s.s.	
Adillik	3,89±0,78	4,23±0,68	0,03*
Sorumluluk	3,91±0,77	4,28±0,61	0,03*
Şeffaflık	4,02±0,62	4,53±0,53	0,01*
Hesap verebilirlik	4,03±0,65	4,51±0,55	0,01*

*Bağımsız örneklem t testi, *0,05 düzeyinde anlamlı farklılık

Çalışmada adillik düzeylerinin kar eden işletmelerde daha yüksek olduğu görülmüştür (p=0,03)

Çalışmada Sorumluluk düzeylerinin kar eden işletmelerde daha yüksek olduğu görülmüştür (p=0,03)

Çalışmada Şeffaflık düzeylerinin kar eden işletmelerde daha yüksek olduğu görülmüştür (p=0,01)

Çalışmada Hesap verebilirlik düzeylerinin kar eden işletmelerde daha yüksek olduğu görülmüştür (p=0,01)

Adillik, Sorumluluk, Şeffaflık ve Hesap verebilirlik düzeyleri yüksek olan işletmelerin daha yüksek olasılıkla kar ettikleri görülmüştür.

H1. "Çalışmada katılımcıların kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri ile karlılık göstergeleri anlamlı boyutta ilişkilidir" Hipotezi kabul edilmiştir.

H1.1. "Çalışmada katılımcıların kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri ile Net kar düzeyi anlamlı boyutta ilişkilidir" Hipotezi kabul edilmiştir.

H1.2. "Çalışmada katılımcıların kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri ile Aktif Karlılığı düzeyi anlamlı boyutta ilişkilidir" Hipotezi kabul edilmiştir.

H1.3. "Çalışmada katılımcıların kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri ile Öz Sermaye Karlılığı düzeyi anlamlı boyutta ilişkilidir" Hipotezi kabul edilmiştir.

H1.4. "Çalışmada katılımcıların kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri ile Yatırılan Sermaye Karlılığı anlamlı boyutta ilişkilidir" Hipotezi kabul edilmiştir.

H1.5. "Çalışmada katılımcıların kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri ile Satışların Karlılığı düzeyi anlamlı boyutta ilişkilidir" Hipotezi kabul edilmiştir.

H1.6. "Çalışmada katılımcıların kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri ile Piyasa Değeri düzeyi anlamlı boyutta ilişkilidir" Hipotezi kabul edilmiştir.

H2. "Çalışmada katılımcıların kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri ile kar-zarar etme durumlarına göre farklıdır" Hipotezi kabul edilmiştir.

SONUÇ

İşletmelerin sürekliliğini uzun vadede sağlayabilmeleri ve rekabet ortamına ayak uydurabilmeleri için önemli bir kavram haline gelen kurumsal yönetim, işletmelerin tüm süreç ve faaliyetlerine doğrudan ya da dolaylı etki ederek işletmeler açısından vazgeçilmez bir konumda yerini almaktadır.

1990'lı yıllarda dünyada giderek önem kazanan kurumsal yönetim kavramı, günümüz işletmeler ve piyasalar açısından tüm faaliyetlerin doğru, eksiksiz ve yasal mevzuatlar kapsamında en iyi şekilde yönetilmesinde bir ihtiyaç haline gelmiştir. Kurumsal yönetim anlayışının; şeffaflığın ve hesap verebilirliğin sağlanmasında, paydaş haklarının gözetilmesinde, yatırımcıların aydınlatılmasında ve kaynakların korunmasında birçok yararı bulunmaktadır. Bu kapsamda kurumsal yönetim anlayışı, yaşanan şirket skandalları ve suistimaller çerçevesinde sadece gelişmekte olan ülkeler açısından değil, artık gelişmemiş ülkeler kapsamında da bir gereklilik haline gelmiştir. İşletmelerin yaşamlarını devam ettirmeleri ve başarıya ulaşmaları kurumsal yönetim anlayışının her alanda uygulanması ve bu kavramın yönetici ve çalışanlar tarafından algılanmasıyla ilişkilidir.

Literatür çalışmaları incelendiğinde; genellikle kurumsal yönetim uygulamaları ile işletme performansı, sermaye yapısı, işletme itibarı ve piyasa değeri arasındaki ilişkilerin boyutu araştırılmıştır. Çalışmalarda kurumsal yönetim değişkenleri olarak: yönetim kurulu bağımsızlığı, yönetim kurulu büyüklüğü, yönetim kurulu toplantısına katılım yüzdesi, denetim komitesi değişkenleri, CEO ikiliği, en büyük hissedar, bağımsız yönetim kurulu üyesi, şirket aktif büyüklüğü, yönetim kurulu eğitimi ve firmanın kuruluş yılları baz alınmıştır. Firma performansı ölçümleri ise özkaynak getirisi, aktif karlılık oranı, özsermaye karlılık oranı ve kar marjı değişkenleri dikkate alınmıştır. Çalışma genel yapısı ve metodolojisi bakımından ilgili alanda daha öncesinde yapılan çalışmalarla benzerlik gösterse de kurumsal yönetim uygulamaları olan adillik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkeleri baz alınarak işletme karlılığını ne oranda etkilediği araştırılmıştır. Karlılığın ölçülmesinde de yine benzer çalışmalarda yer alan değişkenler aktif karlılığı, öz sermaye karlılığı, yatırılan sermaye karlılığı, satışların karlılığı ve piyasa değeri ölçütleri kullanılmıştır. Fakat karlılığı daha net ortaya koyabilmek adına net dönem karı değişkeni ilave edilmiştir. Bu değişkenlerle birlikte kurumsal yönetim ilkelerine olan ilişkilerin belirlenmesi amaçlanmıştır.Yapılan analizler sonucunda, genel olarak işletmelerin karlılık göstergeleri ile kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyleri arasında pozitif yönde ve orta büyüklükte güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Kurumsallık ilkelerine uyum düzeyleri yüksek olarak algılanan işletmelerin bilanço net karı, aktif karlılığı, öz sermaye karlılığı, yatırılan sermaye karlılığı, satışların karlılığı, piyasa değeri düzeylerinin daha yüksek olduğu söylenebilir. Çalışanlar tarafından adillik, sorumluluk, şeffaflık ve hesap verebilirlik düzeylerinin yüksek seviyede olduğu bilinen işletmelerin daha karlı olduğu gözlemlenmiştir. Fakat, kurulan regresyon modeline göre hesap verebilirlik ve şeffaflık düzeylerinin karlılık üzerinde daha yüksek boyutta etkisi olduğu görülmüştür. Adillik ve sorumluluk boyutlarının etkisi anlamlı olmasına rağmen daha düşük etki gösterdiği sonucuna varılmıştır. Kurumsal yönetim ilkelerine uyum seviyesi artıkça işletmelerin karlılık

göstergelerinin daha yüksek olacağı ifade edilebilir.İşletmelerin net karlılık durumunun – veya + olması durumuna göre kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeylerinin farklılık gösterdiği gözlemlenmiştir. Adillik, sorumluluk, şeffaflık ve hesap verebilirlik düzeyleri yüksek olan işletmelerin daha yüksek olasılıkla kar ettikleri söylenebilir.

KAYNAKÇA

Akyüz, B. (2009). Kurumsal Yönetim ve Türkiye'de Kurumsal Yönetim Düzenlemeleri, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi, (2), 53-81.

Akyüz, Y., Görmüş, A.Ş., Bektaş, Ç. (2008). Bilgi Toplumuna Geçiş Sürecinde Bilginin Artan Ekonomik Değeri ve işletmeler Üzerindeki Etkileri. http://www.paribus.tr.googlepages.com/akyuz2.doc, 17.01.2008, 1-10.

Ali, A., Alim, W., Ahmed, Jawad., Nisar, S. (2022). Yoke of Corporate Governance and Firm Performance: A Study of Listed Firms in Pakistan. Munich Personal RePEc Archive, 1-25.

Alsurayyi, A. I., Alsughayer, S. A. (2021). The Relationship between Corporate Governance and Firm Performance: The Effect of Internal Audit and Enterprise Resource Planning (ERP), Open Journal of Accounting, (10), 56-76.

Anand, S. (2008). Essentials of Corporate Governance (1th Edition). John Wiley&Sons,Inc, New Jersey.

Anwar, Z., Aziz, B. (2019). Does Corporate Governance Stimulate Firm Performance? Assessing Corporate Governance Practices towards Social Welfare. New Horizons, 13(1), 107-126

Ararat, M., Black, Bernard S., Yurtoğlu, B.B. (2017). The Effect of Corporate Governance on Firm Value and Profitability: Time Series Evidence From Turkey, Emerging Markets Review, Elsevier, (30), 113-132.

Aghabaki, M. (2014). Kurumsal Yönetim İlkeleri ile Firma Değeri ve Hisse Senedi Getiri Oranı Arasındaki İlişkisi: İMKB'de Bir Uygulama, Atatürk Üniversitesi SBE Doktora Tezi, Erzurum.

Ayrıçay, Y; Eser, A. (2017). Kurumsal Yönetim ve Sermaye Yapısı Arasındaki İlişki: BIST'te Bir Çalışma, International Journal of Academic Value Studies, 12(3), 220-232.

Balagobei, S. (2018). Corporate Governance and Firm Performance: Empirical Evidence from Emerging Market. Asian Economic and Financial Review, 8(12), 1415–1421.

Baskıcı, Ç. (2015). Kurumsal Yönetim Uygulamalarında İç Kontrol Sisteminin Önemi: Borsa İstanbul Şirketleri Üzerine Bir Araştırma, Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, 11(25), 163-180.

Başkan, T. D; Vardar Çopur, G. (2018). Sigorta Sektöründe Kurumsal Yönetim Uygulanmasının Firma Performansına Etkisi, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi, 582-607.

Bauer, R., Guenster, N., Otten, R. (2004). Empirical Evidence on Corporate Governance in Europe: The Effect on Stock Returns, Firm Value and Performance, Journal of Asset Management, (5), 91-104.

Black, B. S., Jang, H., Kim, W. (2006). Does Corporate Governance Predict Firms' Market Values? Evidence from Korea, Journal of Law, Economics, and Organization, 22(2), 366–413.

Brown, L. D; Caylor, M. L. (2004). Corporate Governance and Firm Performance. Available at SSRN 586423.

Burak, E., Erdil, O., Altındağ, E. (2017). Effect of Corporate Governance Principles on Business Performance. Australian Journal of Business and Management Research, 5(7), 8-21.

Clark, W.W., Demirağ, İ. (2002). Enron the Failure of Corparete Governance, JCC 8 Greenleaf Publishing.

Crowther, D., Aras, G. (2009). Global Perspectives on Corporate Governance and CSR, (1st Edition), London: Routledge.

Çonkar, M.K., Elitaş, C., Atar, G. (2011). İMKB Kurumsal Yönetim Endeksi'ndeki (XKURY) Firmaların Finansal Performanslarının Topsis Yöntemi ile Ölçümü ve Kurumsal Yönetim Notu ile Analizi, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası, 61(1), 81-115.

Dal, S. (2008). Türk Ticaret Kanunu (TTK) Tasarısı Işığında Aile Şirketlerinde Kurumsal Yönetim. 3. Aile İşletmeleri Kongresi, İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları, Yayın No: 78, 18-19, İstanbul.

Danoshana S, Ravivathani T. (2019). The İmpact of the Corporate Governance on Firm Performance: A Study on Financial İnstitutions in Sri Lanka, Journal on Banking & Insurance Research, 8(1), 62-67.

Dinç, E., Abdioğlu, H. (2009). İşletmelerde Kurumsal Yönetim Anlayışı ve Muhasebe Bilgi Sistemi İlişkisi: İMKB-100 Şirketleri Üzerine Ampirik Bir Araştırma, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 12(21), 157-184.

Dumanoğlu, S; Ergül, N. (2010). İMKB'de İşlem Gören Teknoloji Şirketlerinin Mali Performans Ölçümü, Muhasebe ve Finansman Dergisi, (48), 101-111.

Ece, O; Güner, M. (2018). Kurumsal Yönetim Uygulamaları ile Firma Piyasa Performansı ve Firma Finansal Performansı Arasındaki İlişkinin Analizi: BIST'da Bir Uygulama" Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, (3), 745-782.

Eldomiaty, T. I; Choi, C. J. (2006). Corporate Governance and Strategic Transparency: East Asia in the İnternational Business Systems. Corporate Governance İnternational Journal of Business in Society, 6(3), 281-295.

Erdoğan, D.C; Demir, Y. (2015). BİST Kurumsal Yönetim Endeksine Tabi Olmanın Firmanın Finansal Performansına Etkisi: 2007-2013 BİST 100 Örneği, Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Metinleri Dergisi, (2), 1-13.

Ersoy, E., Bayrakdaroğlu, A., Şamiloğlu, F. (2011). Türkiye'de Kurumsal Yönetim ve Firma Performansı (Tobin-Q ve Anormal Getiri) Arasındaki İlişkinin Analizi, Finans Politik & Ekonomik Yorumlar, 48 (554), 71-83.

Gökgöz, A. (2012). Küresel Finansal Krizin Muhasebe Temelli Nedenleri Bağlamında Kurumsal Yönetim ve Muhasebe Meslek Etiğinin Önemi, Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 26 (3-4), 313-324.

Gürbüz, O; Ergincan, Y. (2004). Kurumsal Yönetim: Türkiye'deki Durumu ve Geliştirilmesine Yönelik Öneriler, İstanbul: Literatür Yayıncılık.

Haq, A.U., Zhao, B., Rehman, R.U. (2020). Corporate Governance and Firms Performance a Case of India, Journal of Business Management Studies, 16(1), 73-79.

Jakpar, S., Tinggi, M., Hui, T. K., Johari, A., Myint, K.T. (2019). Analysis of Corporate Governance and Firm Performance: Evidence from Malaysian Listed Companies, International Journal of Business and Social Science, 10(1), 118-133.

Karasar, N. (2014). Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler, 26.Baskı, Ankara: Nobel Yayınevi.

Kardeş Selimoğlu, S; Özbek, C.Y. (2018). İç Denetim- Uluslararası İç Denetim Standartları ile Uyumlu, Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.

Kayalı, N; Doğan, İ. (2018). Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu ile İşletmelerin Finansal Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Muhasebe ve Finansman Dergisi, (78), 111-124.

Kaygusuzoğlu, M., Şaşa, K. (2015). Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki İşletmelerde Kurumsal Yönetim KOBİ'ler Üzerine Bir Uygulama, Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (21), 968-1003.

Kocmanova, A.H; Jiri, D.M. (2011). Corporate Governance and Sustaınabılıty, Economıcs and Management, (16), 543-550.

Kömeçoğlu, E; Vuran, B. (2018). Kurumsal Yönetim ile Firma Karlılığı Arasındaki İlişki: Borsa İstanbul'da Bir Uygulama, Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, 3(4), 704-713.

Kula, V; Baykut, E. (2014). Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu ile Piyasa Değeri Arasındaki İlişki: BIST XKURY Şirketleri Üzerine Bir Araştırma, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,7 (3), 1-17.

Lazereva, O., Rachinsky, A., Stepanov, S. (2007). A Survey of Corporate Governance in Russia, Centre for Economic and Financial Research at New Economic School, 103, 1-45. 10.2139/ssrn.997965.

Lipman, F. D., Lipman, L. K. (2006). Corporate Governance Best Practices Strategies for Public, Private, and Not– For– Profit Organizations (1th Edition), John Wiley&Sons,Inc, New Jersey.

Mallin, C. A. (2013). Corporate Governance, (4th Edition), Oxford University Press, Oxford.

Menteş, A. (2009). Kurumsal Yönetişim ve Türkiye Analizi, İstanbul: Derin Yayınları.

Meseret, D., Dharitri, B. (2019). Impact of Corporate Governance on Firm Performance: Evidence from Indian Leading Companies, KIIT Journal of Management, 15(1), 127-140.

Millstein, I. (2000). Corporate Governance: The Role of the Market Forces, OECD Working Paper.

Mohammed, H.D. (2020). Corporate Governance and Financial Performance of Quoted Companies in Nigeria, European Journal of Business and Management, 12(6), 31-40.

OECD (Organisation for Economic Cooperation and Development), (2016). G20/OECD Principles of Corporate Governance Paris, OECD Publishing, http://dx.doi.org/10.1787/978.926.4257443-tr (16.11.2016).

Okereke J. E., Abu, S., Anyanwu, I. G. (2011). Impact of Corporare Governance on Performance of Nigerian Deposit Money Banks, Indian Journal of Corporate Governance, 4-2 (July-December).

Önder, Ş. (2017). İşletme Karlılığına Kurumsal Sürdürülebilirliğin Etkisi: BİST'te Bir Uygulama, Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi, 19(4), 937-956.

Pamukçu, F. (2011). Finansal Raporlama ile Kamuyu Aydınlatma ve Şeffaflıkta Kurumsal Yönetimin Önemi, Muhasebe ve Finansman Dergisi, (50), 133- 148.

Panditharathna, K., Kawshala, H. (2017). The Relationship between Corporate Governance and Firm Performance, Management and Administrative Sciences Review, 6(2), 73-84.

Ping, J. (2008). Does Corporate Governance Matter? Evidence from China and Hong Kong. City University Of Hong Kong.

Rezaee, Z. (2003). High-Quality Financial Reporting (The Six-Legged Stool), Strategic Finance Magazine. February: 1-4.

Shleifer, A; Vishny, R. W. (1996). A survey of corporate governance, NBER Working Papers 5554, National Bureau of Economic Research, Inc.

Soysal, M. A. (2015). Kurumsal Yönetim Uygulamalarının Finansal Performansa Etkileri Türkiye Uygulaması, Kadir Has Üniversitesi SBE Doktora Tezi, İstanbul.

Tetik, N. (2013). Kurumsal Yönetim İlkeleri ve Yeni Türk Ticaret Kanunu Düzenlemelerinin İşletmelerin Finansal Yönetimi Üzerinde Etkileri, İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, 2(1), 43-58.

Tuğ, M.A. (2019). Kurumsal Yönetim Kavramının Genel Çerçevesi ve Türk Hukukundaki Yansımaları, Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 5(1), 203-227.

Tuzcu, A. (2004). Halka Açık Şirketlerde Kurumsal Yönetim Anlayışı: İMKB-100 Örneği, Turhan Kitabevi, Ankara.

Türedi, H., Karakaya, G., İldem, M. (2015). Kurumsal Yönetim ve İç Denetim İlişkisi. Sayıştay Dergisi, (96), 55-74.

TÜSİAD (Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği), (2002). Kurumsal Yönetim En İyi Uygulama Kodu: Yönetim Kurulunun Yapısı ve İşleyişi, Yayın No. TÜSİAD-T/2002-12/336, İstanbul.

Uyar, Süleyman. (2004). Kurumsal Şeffaflığın Sağlanmasında Kurumsal Anlayışının Önemi, Mali Çözüm Dergisi 66, İSMMMO Yayınları, İstanbul.

Uygurtürk, H; Korkmaz, T. (2012). Finansal Performansın TOPSIS Çok Kriterli Karar Verme Yöntemi ile Belirlenmesi: Ana Metal Sanayi İşletmeleri Üzerine Bir Uygulama, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, 7(2), 95-115.

Yalçıner, B. (2012). Kurumsal Yönetim ve Firma Değeri İlişkisi: Türkiye Örneği, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Yavuz, S., Yıldırım, S., Elmas, B. (2015). Kurumsal Yönetim Endeksi ile Şirket Hisse Senedi Getiri İlişkisi: BIST'de Bir Uygulama. Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8(2), 73-82.

Yaylalı, İ. (2023). Kurumsal İletişim Alt Boyutları, Kurumsal Sürdürülebilirlik ve Kurumsal İtibar Algısı Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi, Sobider (Sosyal Bilimler Dergisi), (62), 498-511.

Zengin, A. N. (2014). Kurumsal Yönetim İlkeleri ve Borsa'da İşlem Gören Şirketlerin Kurumsal Yönetim İlkeleri Çerçevesinde Performanslarının Değerlendirilmesi, Bahçeşehir Üniversitesi SBE Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.